

Mgr. Radim Tomáš, P. Jilemnického 302/23, 059 21 Svit,

IČO: 50 327 372, 0902 217 339, radim.tomas@ekoton.sk

B4-Odborný posudok o výskyte chránených druhov živočíchov na budove

Adresa posudzovanej budovy: Obvodné oddelenie PZ SR, Nový Smokovec 20, 062
01 Vysoké Tatry

Správca: Ministerstvo vnútra SR

Dátum vyhotovenia posudku: 13.11. 2019

Vypracoval:

Mgr. Radim Tomáš
Environmentálne poradenstvo
P. Jilemnického 23 059 21 Svit
IČO 50327372 DIČ 1122073139

Mgr. Radim Tomáš

č. v.: 3605/2016-2.3

0902 217 339

radim.tomas@ekoton.sk

Obsah

1 Základné údaje	3
2 Výsledky obhliadky	3
3 Návrh technických opatrení na ochranu živočíchov	4
3.1 Ochranné opatrenia počas realizácie stavby	4
3.2 Kompenzačné opatrenia	5
4 Legislatíva ochrany živočíchov pri stavebných prácach	7
Prílohy	9

1 Základné údaje

Lokalizácia posudzovanej budovy	Obvodné oddelenie PZ SR, Nový Smokovec 20, 062 01 Vysoké Tatry, Parcela 294/4, okres Poprad, Prešovský kraj.
Správca	Ministerstvo vnútra SR
Spracovávateľ projektu	Ing. Jozef Petrik, Jána Stilla 77, 059 86 Nová Lesná, jozef.petrik@projekcny-atelier.sk
Plánovaná stavebná činnosť	Komplexná obnova budovy, strechy a obvodového plášťa.
Stupeň ochrany	Budova sa nachádza v zastavanom území mesta Vysoké Tatry, na území TANAP, v 3. stupni ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
Metodika obhliadky	<ul style="list-style-type: none">Vizuálna obhliadka budovy Obhliadka bola realizovaná v hniezdnej dobe.
Dátum realizácie tvaromiestnej obhliadky	8.11.2019

2 Výsledky obhliadky

Popis objektu

Posudzovaný objekt sa nachádza v katastrálnom území Nový Smokovec č. 20, mesto Vysoké Tatry, v území TANAP, v ktorom platí 3. stupeň ochrany prírody. Jedná sa o murovaný objekt zložený z viacerých pavilónov. Na objekte sa nachádza drevený obklad ako na fasáde, tak aj v podstrešných priestoroch.

Zistené skutočnosti

V rámci tvaromiestnej obhliadky sme vizuálne skontrolovali vonkajší plášť objektu, pričom sme zistili nasledovné skutočnosti:

Na južnej strane objektu sme pozorovali výskyt zvyškov hniezd belorítky domovej (*Delichon urbica*). Hniezda sú poškodené a neboli využívané minimálne jednu hniezdnu sezónu a objekt momentálne nepredstavuje aktívny hniezdny habitat belorítky domovej. Výskyt aktívnych hniezd však v ďalších sezónach nie je vylúčený.

Na objekte sa nachádza viacero dier v drevenom obklade podstrešných priestorov, cez ktoré sa môžu dostávať ch. živočíchy do priestorov konštrukcie strechy. Tieto priestory môžu využívať k hniezdeniu dutinové hniezdiče (*Apus apus*, *Passer domesticus*, *Phoenicurus*

ochrúros). Otvory nesú pobytové znaky vtákov (trus, hniezdny materiál) avšak presná determinácia druhu je možná až v hniezdnom období.

Predpokladáme v objekte výskyt netopierov (Chiroptera) a to ako pod dreveným obkladom, tak aj pod klampiarskymi prvkami a konštrukciou strechy. Podľa informácii od pracovníčky OOPZ sa v objekte netopiere vyskytujú.

Stavebné práce (rekonštrukcia strechy, zateplenie obvodového múru) je možné realizovať bez časového obmedzenia. Stavebník je povinný zabezpečiť bezprostredne pred začiatkom stavebných prác obhliadku objektu odborne spôsobilou osobou, ktorá zhodnotí aktuálny výskyt chránených druhov živočíchov a na základe toho určí ďalší postup. Stavebník je povinný v dostatočnej miere vykompenzovať zaniknuté hniezdne/úkrytové možnosti. Konkrétne ochranné opatrenia uvádzame v stati 3 Návrh technických opatrení na ochranu živočíchov.

Všetky druhy voľne žijúcich vtákov a netopierov sú v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. zákonom chránené. Ich spoločenská hodnota, ako aj hodnota ich vývinových štádií je v zmysle vyhlášky č. 24/2003 Z. z. nasledovná:

Slovenské meno	Vedecké meno	€/jedinec
Dážďovník tmavý	<i>Apus apus</i>	460
Belorítka domová	<i>Delichon urbica</i>	460
Raniak hrdzavý	<i>Nyctalus noctule</i>	230

Tab. 1 Prehľad spoločenskej hodnoty chránených druhov živočíchov, ktoré sa vyskytujú, prípadne sa môžu v objekte vyskytovať.

3 Návrh technických opatrení na ochranu živočíchov

3.1 Ochranné opatrenia počas realizácie stavby

Posudzovaná budova **predstavuje habitat chráneného druhu živočícha**

Dážďovník tmavý (*Apus apus*) – čierne sfarbený vták s kosákovitými krídlami nápadný prenikavým pískaním a naletovaním v krdloch na podstrešné priestory, najmä v ranných a večerných hodinách. Na Slovensku v podtatranskom regióne sa vyskytuje od 1. mája do 15. augusta. Hniezdenie prebieha cca 70-75 dní. K hniezdeniu využíva vetracie otvory, dilatačné špáry, podkrovné priestory vo výškach nad 5 metrov.

Belorítka domová (*Delichon urbica*) má hniezdnú dobu od 1. apríla do 15. augusta (výnimočne až do konca septembra). Hniezdi 1-2-krát do roka, pričom znáša 3 - 6 vajec, ktorých inkubácia trvá 14 - 16 dní, následná výchova mláďat trvá 22 - 32 dní. Svoje hniezda si lepí z blata v rohoch okien a podstrešných priestoroch (výklenkoch, pod rímou, štablónom, balkónom a pod.).

Netopiere (*Chiroptera*) sa v budovách môžu vyskytovať celoročne, pričom počas letných mesiacov využívajú budovy ako denný úkryt, z ktorého na noc vyletujú za potravou, výnimočne ako materskú kolóniu, kde rodia a vychovávajú mláďatá (máj - júl). V zimných mesiacoch (november – marec) využívajú budovy ako hibernačné úkryty, kedy sú neaktívne

a z budovy nevyletujú. Netopiere najčastejšie využívajú ako úkryty priestor pod oplechovaním strechy, špáry medzi panelmi a atikové otvory.

Ochranné opatrenia:

- **Stavebné práce sa môžu realizovať bez časových obmedzení zohľadňujúc zistené skutočnosti po obhliadky odborne spôsobilou osobou realizovanou pred začiatkom stavebných prác.**
- **Stavebník/realizátor stavby oznámi začiatok stavebných prác minimálne 7 dní vopred Štátnej ochrane prírody SR, Správa TANAP (zoológ - Mgr. Erika Feriancová: erika.feriancova@sopsr.sk, 0903 298 251)**
- Stavebník/realizátor stavby v predstihu 7 dní oznámi odborne spôsobilej osobe (s platnou výnimkou MŽP SR na túto činnosť) sprístupnenie steny budovy (postavenie lešenia, lávky), pričom tá vykoná obhliadku budovy.
- Konkrétne ochranné opatrenia určí odborne spôsobilá osoba na základe zistených aktuálnych skutočností.
- V prípade výskytu kolónie netopierov zabezpečí ich vystaňovanie odborne spôsobilá osoba.
- Stavebník/realizátor stavby nesmie s prípadnými nájdenými chránenými živočíchmi manipulovať ani ich odchyťovať.
- Stavebník/realizátor stavby je povinný okamžite oznámiť nález chránených druhov živočíchov Štátnej ochrane prírody SR, Správa TANAP (zoológ - Mgr. Erika Feriancová: erika.feriancova@sopsr.sk, 0903 298 251) a zabezpečiť, aby nedošlo k rušeniu alebo usmrteniu chráneného živočícha.
- **O realizácii opatrení vydá oprávnená osoba potvrdenie pre účely kolaudačného konania a každú vykonanú kontrolu zaznačí do stavebného denníka.**

3.2 Kompenzačné opatrenia

Vtáky

- Na objekt navrhujeme inštalovať búdky pre vtáky, ktoré zabezpečia minimálne 12 hniezdnych komôr. Jednať sa môže o búdky vhodné do zateplenia, prípadne o externé boxy na fasádu. Výber druhu búdok a ich umiestnenie sa uskutoční po porade so stavebníkom.
- **O inštalácii búdok vydá odborne spôsobilá osoba potvrdenie.**

Netopiere

- Navrhujeme inštaláciu 2 ks jednokomorového boxu pre netopiere do zateplenia
- Búdky navrhujeme inštalovať ako súčasť zateplenia (do zateplenia)
- Búdky sa vždy inštalujú otvormi orientovanými na spodnej hrane búdky.
- Presné umiestnenie búdok vyznačí odborne spôsobilá osoba po dohode so stavebníkom.

- **O inštalácii búdok vydá odborne spôsobilá osoba potvrdenie.**

Odborný posudok bol vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a metodickým usmernením MŽP SR a MDVaRR SR k postupu štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny a orgánov štátnej správy pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie pri zabezpečovaní ochrany hniezdnej populácie dážďovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*) pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov.

V prípade dodržania vyššie uvedených opatrení nedôjde realizáciou stavebných prác k ohrozeniu populácií chránených druhov živočíchov a ich biotopov v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Mgr. Radim Tomáš
Environmentálne poradenstvo
P. Jilemnického 23 059 21 Svit
IČO 50327372 DIČ 1122073139

To =

Mgr. Radim Tomáš

Mgr. Radim Tomáš je oprávnená osoba na vypracovávanie odborných posudkov – výskyt chránených živočíchov v budovách, ako aj na manipuláciu a zasahovanie do hniezdisk/úkrytov chránených živočíchov vyskytujúcich sa v budovách na základe udelenej výnimky MŽP SR č. 3605/2016-2.3. a jej predĺženia rozhodnutím 10171/2018-6.3.

4 Legislatíva ochrany živočíchov pri stavebných prácach

Stavebné a rekonštrukčné práce vykonávané bez ochranných opatrení majú **negatívny vplyv** na populácie zákonom chránených druhov vtákov a netopierov. Počas prác, najmä zatepľovanie obvodového plášt'a, dochádza k uzatváraniu otvorov a trvalej likvidácii hniezd a úkrytov. Pri prácach uskutočňovaných v hniezdnom období vtákov alebo v období hibernácie netopierov dochádza k ich uväzneniu v dutinách a následnému úhynu.

Na Slovensku sú v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny **chránené všetky druhy voľne žijúcich vtákov a netopierov vrátane ich vývinových štádií, hniezd a úkrytov. Hniezda a úkryty sú chránené aj počas neprítomnosti živočíchov v nich.**

V zmysle tohto zákona sú:

- § 3 ods. 4 podnikatelia a právnické osoby, ktoré svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, **povinní na vlastné náklady** vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia;
- § 3 ods. 5 povinní opatrenia zahrnúť už do **návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie**;
- § 4 ods. 1 každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, **povinný** postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu;
- § 4 ods. 2 ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny túto činnosť po predchádzajúcom upozornení **obmedzí** alebo **zakáže**;
- § 8 ods. 1 orgán ochrany prírody po predchádzajúcom upozornení **obmedzí** alebo **zakáže** až do odstránenia nedostatkov činnosť, ktorej následkom hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny, alebo činnosť, ktorá takéto poškodenie alebo ničenie spôsobila;
- § 8 ods. 2 orgán ochrany prírody tomu, kto činnosťou nevyžadujúcou rozhodnutie orgánu ochrany prírody podľa tohto zákona poškodzuje alebo ničí prírodu alebo krajinu, nariadi, aby v určenej lehote **odstránil škodlivé následky** tejto činnosti, a **určí podmienky na jej ďalšie vykonávanie**. Ak škodlivé následky nebudú v určenej lehote odstránené, môže ich odstrániť orgán ochrany prírody na náklady povinného;
- § 8 ods. 3 orgán ochrany prírody **obmedzí** alebo **zakáže** činnosť tomu, kto nesplnil podmienky určené v rozhodnutí tohto orgánu, alebo tomu, kto nesplnil povinnosti uložené v ním vydanom rozhodnutí podľa odseku 2. Rovnako obmedzí alebo zakáže činnosť tomu, kto vykonáva činnosť vyžadujúcu súhlas orgánu ochrany prírody podľa tretej alebo štvrtej časti tohto zákona bez tohto súhlasu alebo vykonáva činnosť napriek zákazu podľa tohto zákona. Ak uvedenou činnosťou vznikli škodlivé následky na prírode a krajine, ktoré povinný v určenej lehote neodstráni, môže to urobiť orgán ochrany prírody na náklady povinného;

- v zmysle § 35 ods. 1 a 2 je chráneného živočícha zakázané **odchyťovať, zraňovať a usmrcovať, rušiť, odstraňovať** alebo **poškodzovať hniezda, poškodzovať** alebo **ničiť miesta odpočinku a rozmnožovania**.

50/1976 Zb. (stavebný zákon)

- § 127 ods. 1 ak pri konaní alebo postupe podľa tohto zákona dôjde k nepredvídaným nálezom kultúrne cenných predmetov, detailov stavby alebo **chránených častí prírody**, ako aj k archeologickým nálezom, určí stavebný úrad po dohode s príslušným orgánom hájajúcim osobitné záujmy podmienky zabezpečenia záujmov štátnej pamiatkovej starostlivosti, **štátnej ochrany prírody** a archeologických nálezov;
- § 127 ods. 2 stavebník a organizácia uskutočňujúca stavbu alebo zabezpečujúca jej prípravu alebo vykonávajúca iné práce podľa tohto zákona, **nález ihneď ohlásí stavebnému úradu** a orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti, prípadne archeologickému ústavu alebo orgánu **štátnej ochrany prírody** a **urobí nevyhnutné opatrenia**, aby sa nález nepoškodil alebo nezničil, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s orgánom štátnej pamiatkovej starostlivosti, prípadne archeologickým ústavom alebo orgánom štátnej ochrany prírody.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že pri rekonštrukcii a zatepľovaní budov, v ktorých sa môžu vyskytovať chránené živočíchy, je stavebník (realizátor stavby) povinný uskutočniť také technické opatrenia, ktoré neohrozia chránené druhy živočíchov ani ich hniezdiská a úkryty. Realizátor stavby taktiež nesmie manipulovať s nájdenými živočíchmi ani zasahovať do hniezd (napríklad vykonávať stavebnú činnosť v ich okolí), zhadzovať a inak odstraňovať ich hniezda alebo úkryty bez súhlasu orgánu ochrany prírody. Manipulovať so živočíchmi, ako aj ich hniezdami a úkrytmi môže len odborne zdatná osoba s výnimkou z ustanovení § 35 zákona č. 543/2002 Z. z. udelenou MŽP SR. Pri porušení vyššie uvedených ustanovení môže orgán ochrany prírody **obmedziť** alebo **zakázať** činnosť, t. j. pozastaviť stavbu na potrebnú dobu a určiť podmienky realizácie stavby, prípadne udeliť sankcie.

Od roku 2011 je v platnosti metodické usmernenie MŽP SR a MDVaRR SR k postupu štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny a orgánov štátnej správy pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie pri zabezpečovaní ochrany hniezdnej populácie dážďovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*) pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov, **ktoré v bode C upravuje postup stavebníka**. Metodické usmernenie je dostupné online na <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=86442> .

Prílohy

Obr. 1 Objekt obsahuje dutiny najmä v drevenom obložení využívané chránenými druhmi živočíchov.

Predbežná cenová kalkulácia nákladov na ochranné a kompenzačné opatrenia

OOPZ Vysoké Tatry, Nový Smokovec č. 20

Ochranné a kompenzačné opatrenia

Ekologický stavebný dozor – obhliadka objektu, vystaňovanie netopierov pravidelné kontroly realizácie opatrení, poradenstvo, doprava	450 €
Trojkomorová bŕdka pre vtáky do zateplenia 4 ks (1ks/31 €)	124 €
Jednokomorová bŕdka pre netopiere 2 ks (1 ks/ 25€)	50
Spolu	624€

V rámci ochranných opatrení zabezpečujeme komplexné služby pozostávajúce z obhliadky objektu, dozoru počas priebehu stavby, manipulácie s chránenými živočíchmi, vystaňovania chránených živočíchov, poradenstvo, komunikáciu s orgánom ochrany prírody (okresný úrad, ŠOP SR).

Práce je nutné si vopred objednať elektronickou formou na email radim.tomas@ekoton.sk, prípadne telefonicky na 0902 217 339.

Cena je uvedená s DPH.